

**СОФИЙСКИ УНИВЕРСИТЕТ
“СВ. КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ”**

**ФАКУЛТЕТ ПО МАТЕМАТИКА
И ИНФОРМАТИКА**

**ДЪРЖАВЕН ИЗПИТ
ЗА ПОЛУЧАВАНЕ НА ОКС “БАКАЛАВЪР” ПО КОМПЮТЪРНИ НАУКИ**

**ЧАСТ I (ПРАКТИЧЕСКИ ЗАДАЧИ)
13.09.2008 г.**

Време за работа – 3 часа

Драги абсолвенти:

- Попълнете факултетния си номер на всички страници;
- За всяка от задачите, беловата с решението може да е само на листите, на които е изписано условието на съответната задача.

Изпитната комисия ви пожелава успешна работа.

Задача 1. (10 т) Да се построи минимален краен детерминиран автомат, еквивалентен на дадения краен детерминиран автомат $A = \langle \{q_1, q_2, q_3, q_4, q_5, q_6, q_7, q_8, q_9\}, \{x, y, z\}, q_1, \delta, \{q_1, q_2, q_4, q_7, q_8\} \rangle$ с функция на преходите δ :

q	x	y	z
q ₁	q ₃	q ₉	q ₇
q ₂	q ₃	q ₅	q ₄
q ₃	q ₄	q ₆	q ₃
q ₄	q ₉	q ₉	q ₂
q ₅	q ₈	q ₉	q ₉
q ₆	q ₂	q ₆	q ₂
q ₇	q ₅	q ₅	q ₁
q ₈	q ₅	q ₅	q ₁
q ₉	q ₇	q ₅	q ₅

Задача 2. (15т.) Реализирайте абстрактен базов клас *множество от числа от тип int*, който има метод за проверка на принадлежността към множеството.

1.1. Реализирайте производен клас, който представлява множеството от всички числа, които се делят без остатък на някакво предварително зададено в конструктора число.

1.2. Реализирайте и друг производен клас, който представя множество от числа чрез динамичен масив (който също се задава в конструктора).

1.3. Реализирайте външна за тези класове функция, която по зададен масив от множества и някакво число проверява дали то се съдържа в обединението на множествата от масива.

1.4. Демонстрирайте използването на тази функция в подходяща кратка програма.

Задача 3. (15 т.) Да се реализира подходящо представяне на граф. За така представения граф да се реализира функция, която намира всички върхове, до които има път от подаден връх с определена дължина *в брой ребра*.

ЧЕРНОВА ЗА ЗАДАЧИ 2 и 3

Задача 4. (5т.) Зададен е следния фрагмент от програма:

```
int filed, i;
filed = creat ( "exam_txt", 0777 );
close ( 1 );
i = dup (filed);
write ( i, "TEST \n", sizeof("TEST \n" ) );
write ( 1, "TEST \n", sizeof("TEST \n" ) );
```

Като резултат от изпълнението на последователността от зададените оператори:

- a) на терминала ще се изведе два пъти низът “TEST”.
- b) на терминала ще се изведе низът “TEST” и във файла “exam_txt” ще се запише низът “TEST”.
- c) във файла “exam_txt” ще се запише два пъти низът “TEST”.

Задача 5. (7т.) Напишете какво ще бъде изведено на стандартния изход като резултат от изпълнението на дадения по-долу фрагмент от команди на bash

```
for var in a1 a2 a3
do
    set $var
done
shift
listpar=` echo $* `
if [ -n "$listpar" ]
then
    true
else
    false
fi
echo $?
echo $listpar
```

Задача 6. (7т.) Предикатът `square` от следната програма трябва да проверява дали едно число е точен квадрат:

`between(A,A,B) :- A =< B.`

`between(X,A,B) :- A1 is A+1, between(X,A1,B).`

`square(N) :- between(K,0,N), N is K*K.`

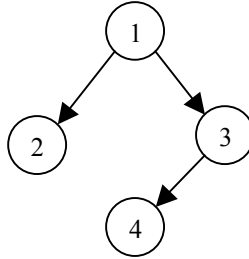
Открийте грешката и я поправете с промени само в един от трите реда.

Задача 7. (14 т.) Нека е дадено следното представяне на двоично дърво с произволни стойности по върховете:

- празният списък $()$ е празно дърво
- ако t_1 и t_2 са две двоични дървета, то списъкът с три елемента $(x\ t_1\ t_2)$ е двоично дърво със стойност на корена x , ляво поддърво t_1 и дясно поддърво t_2 .

Да се дефинира функция $(leaves\ t)$, намираща списък от стойностите по листата на дървото t , представено по писания начин.

Пример: Следното двоично дърво

се представя чрез списък $t = (1\ \underline{(2\ 0\ 0)}\ \underline{(3\ (4\ 0\ 0)\ 0)})$. За него $(leaves\ t) = (2\ 4)$.

Задача 8. (7т.) В базата данни със схема:

```
Classes(class, type, country, numGuns, bore, displacement)
Ships(name, class, launched)
Battles(name, date)
Outcomes(ship, battle, result)
```

се съхранява информация за кораби (Ships) и тяхното участие в битки (Battles) по време на Втората Световна Война. Всеки кораб е построен по определен стереотип, определящ класа на кораба (Classes). Обикновено класът носи името на първия построен кораб от този клас.

Таблицата Classes съдържа информация за класовете кораби:

class – името на класа, първичен ключ;
type – типът ('bb' за бойни кораби и 'bc' за бойни крайцери);
country – страната (държавата), която строи такива кораби;
numGuns – броят на основните оръдия;
bore – калибърът им (диаметърът на отвората на оръдето в инчове);
displacement – водоизместимостта (тегло, в тонове).

Таблицата Ships съдържа информация за корабите:

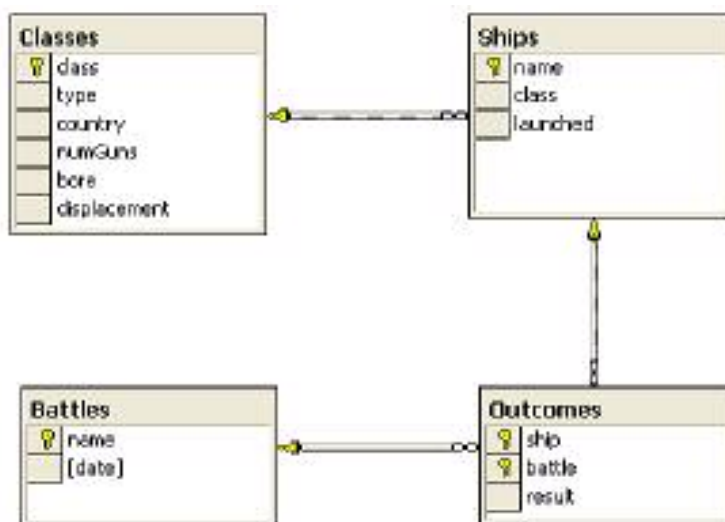
name – името на кораб, първичен ключ;
class – името на неговия клас;
launched – годината, в която корабът е пуснат на вода.

Таблицата Battles съхранява информация за битките:

name – името на битката, първичен ключ;
date – датата на провеждане.

Таблицата Outcomes съдържа информация за резултатата от участието на даден кораб в дадена битка (колониите **ship** и **battle** заедно формират първичния ключ):

ship – името на кораба;
battle – името на битката;
result – резултатът (потънал – 'sunk', повреден – 'damaged', победил – 'ok').

Задача 8.1. Посочете заявката, която извежда за всеки клас годината на най-рано и най-късно пуснатия на вода кораб:

- ```
select c.class, min(ss.launched), max(ss.launched)
from classes c
join ships ss on ss.class = c.class;
```
- ```
select c.class, min(ss.launched), max(ss.launched)
from classes c
join ships ss on ss.class = c.class
group by c.class;
```
- ```
select c.class, min(ss.launched), max(ss.launched)
from classes c
join ships ss on ss.class = c.class
group by c.class
having min(ss.launched) and max(ss.launched);
```
- ```
select c.class, min(ss.launched)
from classes c
join ships ss on ss.class = c.class
union all
select c.class, max(ss.launched)
from classes c
join ships ss on ss.class = c.class;
```


Задача 8.2. Посочете заявката, която извежда държавата/държавите с най-много класове:

- a)

```
select c.country
from classes c
where not exists
  ( select *
    from classes c1
    where c1.country != c.country and
          count(c1.class) > count(c.class)
  );
```
- b)

```
select c.country
from classes c
group by c.country
having max(count(c.class));
```
- c)

```
select c.country
from classes c
where count(*) = ( select max(count(c1.class))
                  from classes c1
                  group by c1.country
                )
group by c.country;
```
- d)

```
select c.country
from classes c
group by c.country
having count(*)>= all ( select count(*)
                       from classes c1
                       group by c1.country
                     );
```

Задача 9. (10 т.) Безкрайна редица от низове, съставени от нули, е построена по следния начин. Първият и вторият низ в редицата са **000** и **00000**, съответно. От там нататък, поредният i -ти низ в редицата е получен, като към $(i - 2)$ -ия е добавен низът **000000**. На коя стъпка от този процес дължината на получения низ ще надхвърли 1409?